

BFJR sak nr. 693

Sluttbehandlet i rådsmøte 7. april 2025, sirkulert blant rådets medlemmer i etterkant og sendt ut 25. april 2025.

Rådets medlemmer:

Thor Olaf Askjer (leder), Svein-Dag Karlstad, Samuel Skrunes, Frank Ivar Andersen, Siri Dalheim, Ottar F. Egset, Johanna Lohne Rongved, Tom Chr Eide og Erik Titlestad Monsen.

Erlend Bygnes deltok ikke i behandlingen av saken grunnet habilitet.

1. INNLEDNING

Saken ble meldt inn til Rådet av Totalentreprenør den 12. desember 2024, med ønske om oppmannsavgjørelse i tvist mellom Totalentreprenøren/part A og Underentreprenøren/part B.

Saken omhandler to tvistepunkt:

1. Uenighet om en endret utførelse av trapp berettiger krav om tillegg i penger og eventuelt tid.
2. Uenighet dekning av kostnader for ekstra pussing og sliping av trekonstruksjoner på grunn av eksponering for vær.

2. SAKSBEHANDLINGEN FOR BFJR

Rådet har blitt bedt om å ta stilling til om pålegg om utførelse av de to forholdene er en irregulær endringsordre, eller om arbeider som omfattes av påleggene er omfattet av Underentreprenørs kontraktsarbeider.

Partene har bedt om en oppmannsavgjørelse. Hver part har levert to skriftlige innlegg. Etter at saken ble fremmet for Rådet ble Underentreprenør slått konkurs. Etter avtale med bobestyrer ble saken likevel behandlet.

Rådet har behandlet saken i to møter. Rådsmedlem Erlend Bygnes er vurdert inhabil og har ikke deltatt på rådsbehandlingen.

3. SAKENS FAKTISKE SIDE

Saken omhandler oppføring av en videregående skole, der part A er engasjert som totalentreprenør og part B er engasjert som totalunderentreprenør for oppføring av bæresystem i massivtre, limtre og stål i prosjektet. Avtalen er inngått med NS 8417

som kontraktsbestemmelser. Det er imidlertid enighet om at Underentreprenør ikke har hatt prosjekteringsansvar.

Kontrakten ble signert 18. og 19. september 2023.

Underentreprenør er pålagt å utføre de to punktene som tvisten gjelder:

- Ferdigstilling av sirkulær hovedtrapp med massivtreplater og brannmaling av stålkonstruksjoner.
- Slipe massivtre elementer og limtre i byggetrinn 1 og 2, samt utbedre dårlig sliping i byggetrinn 1.

Det er uenighet om forholdene er omfattet av kontrakten, eller må anses som en irregulær endring.

Sak 1 omhandler utførelse av en sirkulær trapp i massivtre. Det er enighet om at trappens design ble endret etter kontrakstinnngåelsen mellom partene. Trappen hadde først et design med kraftige limtresøyler og limtredragere, samt en buet, åpen spilevegg som omsluttet trappen.

Trappens design ble senere endret ved at limtresøylene ble endret til stålsøyler, dragerne fikk slankere dimensjoner, og spilene ble tatt ut. Det ble tatt inn en stålvange på trappens ytterside, som også ville fungere som rekkverk.

For at trappen skulle fremstå som en tretrapp skulle vangen/rekkverket kles med massivtreplater/tynnplater. Det er omtvistet om denne leveransen medfører rett til vederlagsjustering, eller om arbeidene skal inngå i prisen til underentreprenøren.

Sak 2 gjelder omfattende pussearbeid av skjolder og merker på treverket, som følge av fukt. Det er enighet om at fuktpåvirkning har utløst et behov for pussing, og hvilke deler av pussearbeidet som er knyttet til fukt.

4. TOTALENTREPRENØREN'S SAKSFREMSTILLING OG ANFØRSLER

Totalentreprenøren fastholder at både ferdigstilling av buet trappeløp og pussearbeider på konstruksjonselementer er omfattet av underentreprenøren sine kontraktsarbeider.

I kontraheringsperioden hevder totalentreprenøren at de har hatt særlig fokus på den sirkulære hovedtrappen, da dette er et viktig og kostbart element for prosjektet. Totalentreprenøren hevder at hovedforutsetningen for trappen i hele prosjektet har vært at alle elementene skulle være i tre. Tilbudet ble gjennomgått på første avklaringsmøte 5. juni 2023, og selv om det ikke er uttrykkelig skrevet i møtereferat var det en forutsetning at tilbudet var komplett, inkludert sirkulær trapp med både bæresystem og trappeløp. Dette var ifølge totalentreprenøren et premiss selv om endelig løsning ikke var klar. Det hevdes at det var enighet om at underentreprenøren skulle ta høyde for risiko for endelig løsning, og at de skulle få delta og påvirke endelig løsning.

Leveransen til underentreprenøren fremkom av RIB-modell som viste repos, bjelker og limtresøyler. I tillegg fulgte det med en ARK-modell som viste et buet trappeløp

samt komplettering av trappen med en spilevegg. Totalentreprenøren fremhever at det fremkommer av tilbudsforespørselen at hele hovedtrappen skal være en del av kontrakten. Det er enighet om at dette omfatter bæresystem og repos samt trappeløp.

Totalentreprenøren bestrider underentreprenørens anførsler om at innkledning av vangen er et rekkverk. Etter at løsningen ble endret var det ikke et separat rekkverk som skulle komplettere trappekonstruksjonen. Rekkverket er ikke en annen konstruksjon enn den høye stålvangen som uomtvistet inngikk i underentreprenørens kontraktsarbeider.

Det har hele tiden vært en grunnleggende forutsetning om at trappen skulle fremstå i trevirke. Innkledningen av stålvangene med massivtreplater var ikke et rekkverksarbeid, men en del av bærekonstruksjonen.

Når det gjelder avtalte kontraktsarbeider var det også en forutsetning i tilbudsforespørselen at kontraktsarbeidene omfattet elementer fra både RIB-modell og ARK-modell (trappeløpet). Totalentreprenøren fremhever at underentreprenøren spilte en aktiv rolle i prosessen med å finne en ny løsning. Da løsningen ble endret var det enighet om ny løsning mellom totalentreprenøren, underentreprenøren samt RIB og ARK om at trappen skulle leveres med tynntre/massivtre-plater på vangene, og at dette skulle gjøres innenfor opprinnelig pris. Totalentreprenøren hevder at dette ble bekreftet av underentreprenøren i møte.

Totalentreprenøren gjør gjeldende at det var en felles oppfatning mellom partene om hva som skulle leveres og til hvilken pris. Underentreprenøren hadde tilgang til alle relevante underlag og modeller helt fra løsningen ble avtalt. Det fremgår også av prosjekteringsmøtereferat datert 19. desember 2023 at det ikke gjensto åpne punkter knyttet til løsningen på den aktuelle trappen. Diskusjonene i ettertid kom først opp etter at de som var involvert hos underentreprenøren var skiftet ut.

Videre hevdes at kravet uansett er prekludert som følge av at det var varslet for sent.

For sak 2 – pussearbeider, fremgikk det av de generelle bestemmelsene til Veidekke at underentreprenøren hadde ansvar for å tildekke egne arbeider. I underentreprenørens tilbud var det spesifisert at totalentreprenør skulle ha ansvar for værbeskyttelse / “tak over tak”, men dette forbeholdet ble forhandlet bort. Bygget er alt for stort til å bygge telt/ “tak over tak”, og totalentreprenøren viser til at det var avklart ved kontraktsinngåelse at underentreprenørens leveranse ikke ville bli dekket til av totalentreprenøren. Totalentreprenøren fremhever at underentreprenøren er den som har fagekspertisen for sin leveranse og gikk god for at byggeplassen ikke ville være værbeskyttet før man hadde tett hus.

Totalentreprenøren avviser at det har vært forsinkelser som har påvirket tidsperioden hvor leveransen har vært eksponert for vær. Totalentreprenøren fremhever at de lukket taket på byggetrinn 1 og 2 henholdsvis to og fem dager etter underentreprenøren var ferdig med sin montasje. Underentreprenøren har ikke varslet krav om tillegg for dette under de aktuelle forsinkelsene som hevdes å ha oppstått.

5. UNDERENTREPRENØR'S SAKSFREMSTILLING OG ANFØRSLER

Underentreprenør fremholder at forholdene knyttet til trapp og værbeskyttelse ikke er omfattet av kontrakten, og at Totalentreprenørs pålegg om utførelse er å anse som en irregulær endring etter NS 8417 punkt 32.

For innkledning av stålelementene i trappen vises det til at løsningen kom på plass etter kontraktsinngåelse, og det påstås at det endelige prosjekteringsunderlaget først forelå 27. november 2024. Underentreprenøren fremholder at omfanget av leveransen knyttet til trapp ikke var ytterligere tematisert i forhandling og avklaringsfase i forkant av kontrakt.

Underentreprenøren skulle levere bærekonstruksjonene og trappeløpet, men ikke gelender. Løsningen som forelå ved kontraktsinngåelse skulle ha en spilevegg rundt trappeløpet, og underentreprenøren bemerker at det ville være en enkel sak å montere gelender på denne.

Den nye løsningen ble først skissert i et møte september 2023, men endelig prosjektering og arbeidsunderlag kom først 27. november 2024.

For pussearbeidene hevdes spørsmålet å være hvem som etter kontrakten har ansvaret for tildekning/værbeskyttelse. Her viser underentreprenøren til sitt tilbud, som også er vedlagt kontrakten, der det er krysset av i en matrise at totalentreprenør har ansvaret for værbeskyttelse.

Det vises videre til korrespondanse mellom partene 18. august 2023 – i forkant av kontraktsinngåelse. Her svarer totalentreprenøren ut at de ikke har med telt eller værbeskyttelse. I en senere epost 6. september 2023 refereres det til gjennomgang mellom partene, der konklusjon er skrevet under hvert punkt. Det er ingen ytterligere konklusjon på punktet om værbeskyttelse, utover at totalentreprenøren informerer om at de ikke har med telt.

I en ny epost 7. september 2023 tar underentreprenøren opp tema igjen. Det fremkommer at underentreprenøren ikke har med tildekning, og at de ikke tidligere har gjennomført dette.

Totalentreprenøren svarer ut at man *“følger vanlig praksis ift. Montasje. Vil ikke stå lenge eksponert”*. Dette ble forstått som at totalentreprenøren hadde en konkret plan for at konstruksjonene ikke ville stå eksponert i lengre tid.

Underentreprenøren påpeker også at det har vært forsinkelser på byggeplassen som skyldes totalentreprenørens forhold, blant annet forsinkelser i betongarbeidene og feilplassering av rørgate og kran. Disse forsinkelsene har ført til at treleveransene måtte lagres på byggeplassen og tilstøtende områder, noe som har eksponert materialene for vær og fukt. Underentreprenøren mener at disse forsinkelsene og den manglende tildekkingen har bidratt til fuktskader som har medført behovet for omfattende pussearbeider.

Underentreprenøren hevder at de har sendt flere endringsmeldinger knyttet til disse forholdene.

6. RÅDETS VURDERING

6.1. Trappeløp

Denne delen av tvisten gjelder uenighet om hvem som skal betale for levering av tynntre-/massivtreplater som dekker stålvangene på den buede hovedtrappen.

Det er enighet om at løsningen for trappeløpet ble endret slik at den løsningen som ble levert er en helt annen enn det som var tegnet på kontraktstidspunktet, og som var priset i kontrakten.

Den løsningen som lå til grunn for prisingen hadde bæresystem av kraftige limtresøyler og limtrebjelker, med repos og trappeløp som var buet i ytterkant. I tillegg var det tenkt supplert med spiler og håndløper, som det er enighet om at ikke er en del av underentreprenøren sin leveranse. Totalentreprenøren hevder at det var avklart i forhandlingene at underentreprenøren skulle hensynta i sin pris at løsningen ikke var endelig landet. Det er imidlertid ikke dokumentert noe rundt dette.

Den løsningen som ble valgt, innebar en fullstendig endret leveranse. Den nye trappen hadde slankere stålsøyler enn opprinnelig løsning, limtrebjelker i mindre dimensjoner, og bærende buede vanger med funksjon som en randbjelke og en integrert del av bæresystemet. På stålvangene er det påsveiset stålplater som bærer hvert enkelt trinn i det buede trappeløpet. Stålvangene skulle kles med tynntre-/massivtre-plater som også fikk en funksjon som rekkverk.

Det fremkommer ikke noe i den tidsnære dokumentasjonen som er fremlagt for Rådet, noe om hvem som initierte endringen eller nærmere om hva som var årsaken til endringen. Det kan synes som det var konstruktive hensyn som begrunnet valget. Slik saken er presentert for Rådet synes det imidlertid som om begge parter var involvert i valget av endelig løsning, og at underentreprenøren fikk komme med sine innspill til løsningen.

I henhold til NS 8417 pkt. 31 og 32 kan totalentreprenøren pålegge underentreprenøren endringer, enten ved endringsordre eller ved en irregulær endring. I tillegg til dette står partene fritt til å avtale endret leveranse etter de alminnelige avtalerettslige regler.

En avtale gjøres muntlig eller skriftlig. Muntlige avtaler innebærer imidlertid en rekke bevisproblemer knyttet til både om det er inngått en avtale, og hva en eventuell avtale går ut på. I mangel på noen konkret skriftlig avtale vil man i ettertid måtte trekke slutninger ut fra hvordan partene har opptrådt.

En vesentlig årsak til uenigheten i denne saken er at partene nettopp ikke har nedfelt noe skriftlig om hvem som skal levere tynntre-/massivtreplatene og om det har en priskonsekvens. Det er ikke ført noen møtereferater fra møtene høsten 2023 der endret løsning ble diskutert, heller ikke møtet den 20. oktober 2023, der totalentreprenøren hevder forholdene rundt arbeidsomfang og pris ble avklart. Det er ikke utstedt noen endringsordre som kunne bringe klarhet i det konkrete arbeidsomfanget og hva som skulle være inkludert i prisen.

Det er altså ikke skriftlig dokumentert hva det ble enighet om høsten 2023. Det foreligger heller ikke noe skriftlig pålegg fra totalentreprenøren om utførelsen av

tynnetre/massivtre-platene, verken i form av endringsordre eller en irregulær endring. Det ville vært en klar fordel om partene hadde fulgt standardens ordning. Rådet mener at totalentreprenøren hadde interesse av, og burde klargjort, forholdene rundt endringen. Det ville vært enkelt å nedfelle endringsavtalen skriftlig, eller å følge opp med en endringsordre fra totalentreprenøren. Dette ville også initiert kontraktens varslingsfrister, noe som hadde medført at forholdet ble avklart. Det er imidlertid også slik at underentreprenøren hadde en klar interesse i å klargjøre hva han skulle levere til hvilken pris, og det kan like gjerne hevdes at han burde klargjort situasjonen gjennom et varsel.

Det foreligger som nevnt ikke en endringsordre. Det er heller ikke for Rådet dokumentert et "pålegg" fra totalentreprenøren som beskrevet i NS 8417 pkt. 32.1 pkt a), b) eller c) i forbindelse med at den endrede løsningen ble klargjort høsten 2023.

Partene har da gått utenfor standardens system ved å inngå en avtale etter de alminnelige avtalerettslige regler. Det kan være uheldig fordi partene ikke kommer inn under standardens detaljerte regler, men partene har full anledning til å inngå slike avtaler.

Det avgjørende i saken blir ut fra dette om det er inngått en avtale mellom partene og hva denne går ut på.

Parten synes å være enige om at det er inngått en avtale om en endring av trappeløsningen, men er uenige om det nærmere innholdet.

Slik Rådet ser det taler også de beste grunner for at partene høsten 2023 også ble enige om at underentreprenøren skulle levere tynntre-/massivtreplatene. Rådet finner dette for det første å være den mest nærliggende ansvarsfordelingen. Dette gjelder også selv om det i den opprinnelige løsningen var totalentreprenøren som skulle levere rekkverk og spiler. Rådet oppfatter at tynntre-/massivtreplatene ikke først og fremst er et rekkverk, men en nødvendig innkledning av stålvangene for å gi trappen et enhetlig preg. Her viser Rådet også til at totalentreprenøren i forbindelse med diskusjon om løsningen stilte spørsmål til underentreprenøren om stålvangene ville bli kledd med "massivtre-plater eller lignende". Dette ble ikke besvart skriftlig, men det var slik løsningen ble.

Rådet legger videre betydelig vekt på at når detaljspørsmål knyttet til produksjon av platene og innfesting kommer opp i mai/juni 2024 synes det klart at begge parter opptrer ut fra en forutsetning om at det er Underentreprenør som skal levere platene. Rådet finner ikke noe dokumentasjon som skulle tilsi at denne felles oppfatningen stammer fra noe annet tidspunkt enn de avklaringene rundt endret løsning som ble besluttet høsten 2023.

Underentreprenøren fremhever at endelig prosjekteringsunderlag ikke var levert før 27. november 2024. Dette er ikke dokumentert fra underentreprenøren. Slik Rådet leser den fremlagte dokumentasjonen er det i flere eposter fra mai/juni 2024 diskutert konkret arbeidsgrunnlag for tynntre-/massivtreplatene. Det er vanskelig for Rådet å da legge vekt en udokumentert anførsel om at det kom noen avgjørende arbeidsgrunnlag 27. november 2024.

Ut fra korrespondansen i saken legger Rådet derfor til grunn at partene har avtalt at underentreprenøren skal levere tynntre-/massivtreplatene. Spørsmålet er da om dette skal leveres innenfor den opprinnelige prisen.

Som beskrevet er Partene høsten 2023 enige om betydelige endringer av arbeidet med trappen, uten at det kommer noe krav om tillegg fra underentreprenøren. Det kommer heller ikke noe forbehold om å kreve kostnader senere, dersom den endelige løsningen skulle avvike fra det partene la til grunn da man ble enige om endringen. Slik Rådet ser det, synes endringen både å ha besparende og fordyrende elementer. Dersom underentreprenøren mente at han hadde rett på tillegg ville det da være naturlig å ta dette opp. Når det ikke skjer mener Rådet at underentreprenøren ved sin opptreden har gitt hovedentreprenøren en berettiget forventning om at den nye løsningen skal leveres innenfor kontraktens pris. Rådet kan ikke se at det er grunnlag for å trekke ut en mindre del av den endrede løsningen og kreve dekket kostnadene for det.

Rådet er derfor kommet til at partene har avtalt at kostnadene for tynntre-/massivtreplatene skal dekkes av underentreprenøren. Underentreprenøren gis derfor ikke medhold i dette tilleggskravet.

Ettersom totalentreprenøren gis medhold i sin anførsel, har rådet ikke tatt videre stilling til om kravet er prekludert.

6.2. Pussearbeider som følge av at Underentreprenørens leveranse har stått uten værbeskyttelse

Denne delen av uenigheten gjelder dekning av kostnader til pussearbeider som er en konsekvens av at konstruksjonene, levert av underentreprenøren, har stått uten værbeskyttelse.

Det er ikke noen uenighet om hvilken kvalitet leveransen skulle ha ved overlevering, og at det var behov for pussing for å utbedre eventuelle skader/merker. Uenigheten går på om underentreprenøren har rett på tilleggsbetalt for arbeider med puss som følge av at leveransen har stått uten værbeskyttelse.

I tilbudet satt underentreprenøren en forutsetning om at totalentreprenøren hadde ansvar for værbeskyttelse/tak over tak. Dette er også tatt opp i e-postkorrespondansen 6. september 2023, som er en del av kontrakten, der det klargjøres at totalentreprenøren ikke «*har med telt eller værbeskyttelse*».

Det samme er tema i e-post av 7.-12. september 2023 som også er en del av kontrakten. I forbindelse med spørsmål om overflatebehandling beskriver underentreprenøren at den praktiske gjennomføringen er som følger:

- «1. Massivtre/limtre leveres ubehandlet til byggeplass*
- 2. Monteres under åpen himmel*
- 3. Bygg tettes og tørkes*
- 4. Evt skader/merker utbedres/pusses*
- 5. Overflatebehandling påføres av maler.»*

I samme epostrekke stilles spørsmål om hvordan man skal tildekke konstruksjonene mot nedbør. Her beskriver totalentreprenøren at man vil følge «*vanlig praksis ift. montasje. Vil ikke stå lenge eksponert*». Til det svarer underentreprenøren: «*Flott!*»

I henhold til NS 8417 pkt. 19.1 er det i utgangspunktet underentreprenøren som har risikoen for skader på kontraktsgjenstanden som følge av vær frem til registreringsforretning eller overtakelse. I tilbudet tok underentreprenøren forbehold mot dette hva gjelder væreksponeering, ved å legge inn en forutsetning om at totalentreprenøren skulle ta ansvar for tak over tak/værbeskyttelse. Det ble imidlertid avklart i forhandlingene at totalentreprenøren ikke ville stille med tak over tak og dermed ikke tok ansvar for å beskytte underentreprenørens leveranse mot været.

Ved avtalens inngåelse er det altså avklart at det ikke kommer til å skje noen tildekking av underentreprenørens leveranser. Dette må da underentreprenøren ha tatt høyde for ved kontraktsinngåelsen, herunder i vurderingen av hvor mye skader som må «*utbedres/pusses*» for å holde avtalt kvalitet ved overlevering.

Etter Rådets vurdering ligger det da innenfor det avtalte at underentreprenøren skal bekoste utbedring av skader/merker som følge av eksponering mot vær. Denne forpliktelsen var imidlertid ikke ubegrenset. Hovedentreprenøren informerte om at leveransen ikke ville stå «*lenge*» eksponert. Et brudd med dette vil kunne gi rett på tillegg.

Underentreprenøren har anført at omfanget av utbedringer er blitt større enn forventet som følge av forsinkelser som hevdes å skyldes totalentreprenøren. Det er anført flere forhold som skal ha forsinket prosjektet og forlenget perioden som underentreprenørens arbeider har stått eksponert for været. Partene er uenige om prosjektet faktisk er forsinket.

Rådet finner det vanskelig ut fra dokumentasjonen som er fremlagt å vurdere om totalentreprenørens forhold faktisk har gjort at underentreprenørens arbeider har stått eksponert lenger enn forventet. Ut fra bildene som er fremlagt er det tydelig at leveransen har fått betydelig eksponering og at eksponeringen har skjedd over tid. Ut fra bildene ser det ut som den vesentlige delen av eksponeringen skjedde i montasjeperioden. Slik Rådet ser det, viser bildene en monteringsrekkefølge som kunne vært optimalisert dersom partene hadde hatt fokus på kortest mulig eksponeringstid.

Det er imidlertid ikke dokumentert fra underentreprenøren verken hva som var planlagt lengde på montasjeperioden eller hvor lang perioden faktisk ble. Underentreprenøren har heller ikke fremlagt dokumentasjon som viser hvorfor bygget ikke ble delt i mindre deler og ferdigstilt i mindre seksjoner. Det er heller ikke vist til noen varslere underveis i prosjektet der underentreprenøren for eksempel hevder at eksponeringen er blitt lenger enn det som var forutsetningen på avtaletidspunktet.

Det er fremlagt varslinger om forsinkelser, men både i varslene og i underentreprenørens innlegg for Rådet er fokus på at materialer må lagres lenger på byggeplass. Det er ikke i varslene meldt om at forsinkelsene medfører lenger eksponering for vær. Totalentreprenøren har også gjennom bildebevis vist at materialene var innpakket i emballasje under lagringen. Under lagringen må det også

være underentreprenøren selv som tar ansvar for å lagre materialene forsvarlig, jfr. NS 8417 pkt. 19.1.

I henhold til NS 8417 pkt. 34.1.2 skal underentreprenøren varsle uten ugrunnet opphold dersom han vil kreve vederlagsjustering som følge av svikt i totalentreprenørens ytelser eller andre forhold totalentreprenøren bærer risikoen for. Når varslingsfristen begynner kan kanskje være usikkert ettersom de aktuelle vannskadene kan vise seg over tid, også etter montasje. Det er likevel vanskelig å se at underentreprenøren har varslet i tide når det ikke varsles i montasjeperioden.

De forsinkelsene underentreprenøren gjør gjeldene hevdes å ha oppstått i perioden februar til mai 2024. Det fremmes som nevnt ikke noe krav om dekning av eventuelle ekstrakostnader til pussing som følge av forsinkelsene i denne perioden. Dette kan også indikere at underentreprenøren ikke på det tidspunktet anså den eventuelle endrede fremdriften av betydning for eksponeringen. Når underentreprenøren heller ikke har fremlagt dokumentasjon som underbygger hva som var opprinnelig planlagt eksponeringstid og hva som ble faktisk eksponeringstid, kan Rådet ikke se at kravet er sannsynliggjort.

Underentreprenøren gis dermed ikke medhold i kravet.

7. HONORAR

Underentreprenøren har tapt saken i sin helhet. Hovedregelen er da at underentreprenøren dekker Rådets honorar, og Rådet ser ikke grunnlag for å gjøre unntak fra det. Rådet fastsetter sitt honorar til 60 000,-, som dekkes av underentreprenøren i sin helhet.

8. RÅDETS KONKLUSJON

Totalentreprenøren frifinnes for begge kravene som saken gjelder

Underentreprenøren betaler Rådets honorar med kr. 60 000,- med tillegg av mva.